

Priezviská C, Č.

C

Cabuka – nepriehľadné. Možné je, že bolo utvorené na podklade názvu osady Cabov (východné Slovensko, trochu východnejšie od Košíc). Vo Vojvodine je to hlavne pivnické priezvisko. Odtiaľ sa prešírilo až do Austrálie.

Na Slovensku ho zaznamenali iba 4x / osada Krušovce, okr. Topoľčany.

Cambel – na vysvetlenie máme aspoň dve možnosti. A/ východiskom je *cambat'* = chytať, ťahať, poťahovať... ktorého východiskom je *cápat'*. B / Campbell – pravdepodobne tu máme pôvodne škótske klánové priezvisko Campbell. V Škótsku poznáme klan Campbell, Campbell of Breadalbane a Campbell of Cawdor (Calder). V galskom jazyku je to *Caimbeul* a znamená, že osoba má *nabok, vykrútnuté, vytiahnuté ústa*.

Podobu Cambel zachytili 29x / B. Bystrica, Myjava, Brezno, D. Kubín, Bratislava.

Cap / Capík – veľmi zriedkavé, ba s podobou *Cap* som sa nikdy ani nestretol, avšak podobu *Capík / Capik* stretneme v osadách, kde sme mali pôvodne maďarsko-slovenské (hlavne katolícke) obyvateľstvo, ako je napr. Temerín, Topoľa...

Samé východisko priezviska je jasné. Je to *samec kozy, kozel*, lenže tu hneď pri analýze pojmu narazíme na prekážky, „balvany“... Vid' etymológiu *Cap*.

Na Slovensku podoba Cap 204x / Stropkov, Michalovce, Humenné, Snina, Trebišov, Prešov... Capík 46x / Trebišov, Ružomberok, Michalovce, Šaľa, Revúca, D. Kubín, Humenné, Košice... Capik 64x / Trebišov, Sobrance, Vranov nad Topľou, Bardejov, Michalovce...

Caro – predstavuje buď útvar zo slova *cár*, alebo skorej *cárok*. Vid' etymológiu.

Na Slovensku Caro 2x / Bratislava a Cáro 9x / Bratislava, Pezinok.

Cefera – nepriehľadné. Je viacej možností, alternatív na vysvetlenie, ale najskôr tu máme derivát z lat. *cephalicus*, čo je vlastne len lat. podoba písania gréckeho *kefalikós*, koreň *kefalé / κεφαλή* = hlava, hlavný... Ak máte iné vysvetlenie, dajte nám vedieť. * V kysáčkovej matrike je zapísané, že v roku 1786. tam prišli rodiny Cefer Ďurova, Cefer Jano a Cefer Paľo. Všetci z Kiskörosu (Peštianska).

V tejto podobe na Slovensku nejestvuje, avšak je tam Cefer a zapísali ho 6x / Žiar nad Hronom, V. Krtíš, Galanta, Zvolen.

Cechmajster – utvorené na nemeckom podklade, kombináciou slov str.h.n. *zeche + meister*, čiže pôvodne to bol predstavený remeselníckeho cechu. Vid' etym. Cech 1°.

Na Slovensku ho nezaregistrovali.

Celeng – v zozname prvých prisťahovalcov na Bardáň, spomína sa aj Ján Celeng, manželka Anna Králiková a deti Anna (14), Juraj (12), Elena (7), Mária (6) a Ján (1). Prišli z Lentvory, v roku 1785. a hneď po príchode tu im umiera syn Ján. V 1788. prechádzajú do Aradáča.

Význam priezviska? Východiskom mu je *celembat' / celengat'* = kývať, kolísať niečím, opáľať, niečo čo visí...

Celeng na Slovensku zaregistrovali 28x / v okresoch V. Krtíš, Nitra, Šaľa.

Celenga 17x / L. Mikuláš, Sobrance, Lučenec...

Celík – s týmto priezviskom sa stretáme v zozname občanov Hložian v rokoch 1872 – 1985, rubrike zaniknutých. Východisko je jasné. Niečo *celé*, čo je východiskom aj takých slov, ako napr. *celieť, celiť, celovať* = bozkávať... Vid' etymológiu.

Na Slovensku ho zaznamenali 9x / Zvolen, Detva, V. Krtíš a Nitra.

Cerovský – na stopu tohto priezviska ľahko prísť. Južnejšie od Krupiny je osada Cerovo a Dr. J. Sirácky spomína, že toto priezvisko bolo zachytené v Sziráku už v 1720. roku, spolu s priezviskami Vardžik, Bučko, Šuľaský, Brada, Luborský, Pukanský, Mravík atď. Všetci pochádzali z Novohradskej a Zvolenskej stolice, ale aj tri rodiny z Hontu.

V zozname Pazovy najdeme aj Miša Cerovského, ktorý sa v roku 1771. prisťahoval z Kiskörösa. V Petrovci, Kulpine... toto je frekventované priezvisko.

Na Slovensku ho zapísali až 280x, hlavne v okresoch Zvolen a Lučenec.

Cesnak – pomerne časté priezvisko. Ako východisko môžeme mať priamo rastlinu cesnak, alebo v prípade dolnozemskej Slovákov toto môže byť aj krycie priezvisko utvorené na podklade osady Csesznek v Maďarsku, južnejšie od mesta Győr (Ráb). Vid' etym. Cesnak. * Aj moja stará mať po meči, dievčenským menom bola Cesnaková, z Kysáča, no toto priezvisko najdete aj v rade iných slovenských osád v Báčke a Banáte – odtiaľ sa prešírilo aj do Sriemu, Slavónska atď. V matrike Kysáča sa udáva, že v roku 1777. prišiel Cesnak Ďuro, z Kesihoviec (Hont) a v 1786. r. aj Cesnak Jano, tiež z Kesihoviec.

Frekvencia na Slovensku je 193x a to hlavne okresoch B. Bystrica, V. Krtíš, Zvolen, Žiar nad Hronom...

Cibuľa – nie je nejak frekventované, ale sa vyskytuje. Vid' etym. Cibuľa.

Na Slovensku je frekventovanejšie a zaznamenali ho až 795x / Rim. Sobota, Zvolen, Lučenec, Lip. Mikuláš...

Cibuľka – s týmto priezviskom sa stretáme v matrike Hložian, kde je doložené v rokoch 1787 – 1871. Od vtedy sa ho vôbec nespomína.

Na Slovensku 33x / Bardejov, Svidník, Žilina, Tur. Teplíce, Levice...

Cicka – vyskytuje sa hlavne v Banáte. Predstavuje demin. slova *cica*, pod čím chápeme *mačku*, avšak pôvodne sa pod *cica* chápalo kužušinu a tento význam je zachovaný aj v srbch. jazyku. Toto priezvisko vlastne znamená niečo, ako *kožušník*. Vid'. etym. Cica. V roku 1794. do Kysáča prichádza Cicka Martin z Jače / Acsa (Peštianska).

Ján Jančovic v knihe „Z novohradských vrchov a dolín“ trochu viacej priestora venuje aj tomuto priezvisku. Údajne Juraj Cicka z Dolných Strhár utiekol do Jače (Acsa). Pri výsluchu v 1720. roku, svedkovia povedali, že pred 8. rokmi od zemepána utiekol aj *Georgius Cziczka*. Z D. Strhár vtedy ušiel počet rodín a priezviská si zmenili (na krycie) na *Strhársky*, *Strehársky*, *Strhár*, *Strehár*...

Rodina spomínaného Juraja Cicku sa v Jači osadila asi v 1714. roku a určite sa (po meči) rozrástla, keďže máme Cicku z Jače aj v Kysáci a neskoršie aj v Kovačici. Po 80 rokoch žitia v Jači, Cickovci (dvaja bratia) boli medzi prvými zakladateľmi Kovačice. Prišli tam v roku 1803. a Matej Cicka dostáva 48 kj. obrábacej pôdy, 20 kj. lúky a 2kj. pod vinicu, čiže dospolu 70 jutár. Ján Cicka dostal 36 kj. ornej pôdy, 15 kj. lúky a 1 jutro pod vinicu, či dospolu 52 jutrá. * Ako v Pazove, tak aj v Kovačici, či aj v Padine, ako osady hraničiarov, pôda sa pridelovala podľa počtu osôb mužského pohlavia (potenciálnych vojakov).

Medzi prvými osadníkmi Kovačice, „pôvodom“ z Jače, boli aj rodiny: M. Petrika, M. Kolára, J. Čížika, ml. a st., Juraja Samporského, Juraja Košúta, Juraja Litavského, Mateja Čížika, Jána Dudáša a Adama Jašku. J. Jančovic tvrdí, že v Jači ešte aj dnes žijú rodiny Cickových. Dospolu až 6 rodín

Ak sa však poďívame „hlbšie“ a prihliadneme na výskyt priezviska Cicka na Slovensku, hneď nás to zarazí. Z kraja predkov, ak sú to naozaj D. Strháre, úplne zmizli. Stali sa „potravou“ dejín vystáhovalectva, lenže, keď sa ich predsa zachovalo (dospolu 3 osoby) a nie v D. Strhároch, musíme sa zamyslieť „ktorá osada im je východisková“, lebo predsa Novohrad bol „vstupnou bránou“ na Dolnú zem. Možno im tie D. Strháre boli len prvou dočasnou adresou.

Vo Vojvodine, v Maďarsku... je viacej Cickových, ako na Slovensku. Mal som spolužiaka Štefana Cicku a mám priateľa J. Cicku, farára v Padine. Ako v Padine, Kovačici, tak aj v celom Banáte, toto priezvisko je pomerne frekventované. Na Slovensku však nie je. Zaznamenali len 3 prípady a to v okresoch Považská Bystrica (Dolný Moštenec) Martin (Košúty) a Poprad.

Cidor – toto priezvisko máme zaznamenané v Bardáni, ako: *Michal, syn Jána Cidora, Michalova manželka Zuzana Grosárová, deti Jakub (19), Mária (15), Elena (9), a Michal (7), prišli z Figy (Gemer) v októbri 1784. Malá kuriozítka. Rodina Cidorová je prvá, ktorá sa prisťahovala a osídlila na Sl. Bardáni. Tu im v apríli 1785 umrel 20 ročný syn Jakub a narodil sa Martin. V roku 1788. rodina prechádza do Aradáča.*

Na Slovensku Cidor zaznamenali len 3x / Levice, Senec.

Cigánik – predstavuje demin. z *cigáň*. Evolúcia tohto slova je vysvetlená v etym. Cigáň.

Na Slovensku 488x / Pov. Bystrica, Žilina, Ilava, Púchov, Bytča...

Cikrík – v čase 1787 – 1871, v zozname hložianskej cirkvi, v matrike okrstených, nachádza sa aj toto priezvisko. Či je tam správne zechytené, alebo bude krycím, nevieme, ale na Slovensku sa vôbec nevyskytuje. Tamojší zoznam z roka 1995. zachytáva len Čirik 13x / Ružomberok,

Košice, Bratislava a Čirik 18x / Ružomberok, Šaľa, Prešov... Podľa dĺžna môžeme usúdiť, že sú rozličného, odlišného pôvodu. V prvom prípade figuruje koreň *čire*, *čirost'* a v druhom prípade to môžeme priradiť ku zvukomalebnému pôvodu, ako je napr. rómske *čiriklo* = vrabec, vtáčik, čo sa tiahne až do danskrita.

Cimárík – východiskom tohto priezviska bude nem. *Zimmer* = izba a to aj v prípade, keby bolo utvorené aj z *címer* = znak, erb, rodový znak. Vid' etym. Címer, Cimra.

V tejto podobe na Slovensku nejstvue, ale je tam Cimarik, 10x ú Sabinov, Humenné, Prešov...

Cinkotský – pomerne frekventované priezvisko na Dolnej zemi a to, ako v Maďarsku, tak aj vo Vojvodine. Východiskom mu je názov osady v súčasnom Maďarsku, neďaleko Budapešti, ktorá svojho času bola osídlená Slovákmi. Prvé „lastovičky“ tam prišli ešte v 1709. roku. Etymológiou tejto osady sa tu nebudeme zaoberať, lebo nie je jednoduchá. Ináč ešte do predneda, do Cinkoty, ku rodákum chodievalo niekoľko petrovských rodín.

Toto je pomerne frekventované priezvisko, avšak na Slovensku ho zaznamenali len 1x, čo jasne hovorí, že je to presídlenec.

Crman – vid' Čerman.

Č

Čabrák - môžeme uvážiť tri východiská. A/ môže to byť sloveso *čabrat' (sa)* = čľapkať sa, namáčať sa vo vode..., zbytočne sa potulovať, robiť veľké kroky... Vid' Čabrat' (sa).

B/ Za uváženie stojí i názov starej pevnosti Čabrad', ktorá sa nachádza v kraji, odkiaľ vyšiel veľký počet slovenských rodín. C/ Tiež sa dá uvážiť aj slovo *čabraka* = ozdobná prikrývka na kone, čo sme dostali cestou maď. *csábrák*, *csáprák* = r/v, lenže toto slovo do maďarčiny preniklo z tureckého jazyka, *čaprak* = r/v. Vid' Čabraka a Čabrat' (sa).

Vyskytuje sa aj na Slovensku, až 36x / Bánovce nad Bebravou, Žilina, Humenné, Pov. Bystrica, B. Bystrica...

Čakváry – vzniklo z názvu osady Csákvár, ktorá je západne od Budapešti, kde tiež svojho času bol rad osád so slovenským obyvateľstvom. V Petrovci bola len jedna rodina s týmto priezviskom a považovali sa za Nemcov / Maďarov, nuž naposledy aj odišli do Nemecka. Ešte koncom 50-tých rokov.

Aj na Slovensku je len jedna rodina s týmto priezviskom a to v Bini (okr. N. Zámky).

Čambor – vo Vojvodine toto stretnete skorej len ako prezývku, avšak aj to má svoje opodstatnenie, východisko. Hneď sa nám tu núka nár. per. *čambľa* = nemotorná, šmatlavá noha, čiže približuje sa ku priezvisku *Čapeľa* atď.

Na Slovensku 29x / B. Bystrica, Myjava, Brezno, D. Kubín, Bratislava...

Čanda – je zriedkavé a na dovažok, aj veľmi nepriehľadné, až „temné“ priezvisko. Môžeme sa naň diváť z najrozličnejších uhlov a vždy dostaneme inú etymológiu a pravda, aj iný význam. Máme ho zaznamenané len v Selenči, medzi tamojšími slovenskými katolíkmi, čo nás hneď usmerní, že jeho pôvod treba hľadať ani nie toľko na západnom Slovensku, ako na Morave. Na to poukazuje aj jeho zakončenie *-da*, v ktorom prípade nám, ako koreň zostáva *Čan-* a môžeme ho priradiť ku priezvisku *Čáni*, ale s tým drsným zakončením.

Môžeme, ale s rezervou prijať aj alternatívu, že tu máme len skrátenu podobu ďalšieho slovenského katolíckeho priezviska zo Selenče, *Čapanda*. Vid' nasledovné. No njaskôr tu ide o sloveso *čankat'* = peknými slovami nahovárať, prehovárať, získavať, maznať... niekoho pre svoj peospech. V srbch. máme *čankoliz* = pätolizač, podlizovač, ba blízke je aj *džandrljiv* = hundravý, hundrač...Konečne, s prihliadnutím na sanskrit, kde sotva bude jeho východisko, môžeme uvážiť aj sans. *čánda* = rýchly, prudký, náhly, plný hnevu, zlostný atď.

Na Slovensku 98x / St. Lubovňa, Humenné, Žilina, Prešov, Košice...

Čáni – mnohí doterajší etymológovia toto priezvisko považovali za akože maďarské, lebo aj tam jestvuje, ba počas maďarizácie nejedno slovenské priezvisko s pridaním koncovky *-čáni / -csányi* sa stalo maďarským, ako napr. Turčáni (Tursányi), Ďurčáni (Gyurcsányi)... či jeho skrátenu podobou dobre vyšlo aj Kostoláni (Kostolányi) a pod.

Prvých Slovákov do súčasnej Vojvodiny však priviedol Slovak, Martin Čáni (tak to uvádzali starší autori, ba aj Čajakovci, Dr. Ján Sirácky atď, avšak novší autori Martina už uvádzajú, ako Mateja) z Novohradského Málnca, ktorý je trochu severnejšie od mesta Lučenec a hádam preto, práve v Petrovci, toto je veľmi časté priezvisko. Jeho etymológiu si veľmi ľahko vysvetlíme, lebo je ie. pôvodu. Vid' etym. *-čan, Ves*. * Osadnícka zmluva bola podpísaná 25. mája 1745. roku.

Ves je v slov. už zastaralý termín pre dedinu, osadu, avšak ešte vždy je prítomný v názvoch lokalít, ako Karlova Ves, Devínska Nová Ves... Vyskytuje sa aj v českom, ruskom, poľskom, litovskom, lotyšskom atď. ba čo viacej, varianty tohto slova nachádzame v každom ie. jaz. a to napr. v gréckom *oikos* = dom, v starolat. *veicus*, lat. *vicus* = dom, osada, mestská štvrť. Z latiny preniklo do germanských jazykov, kde v ang. je *-wick* = dom, chalupa, *village (vilidž)* = dedina, osada, ktoré sa neskoršie, už v skrátenej podobe využíva na označenie lokalít, ako *Norwich, Greenwich, Eoforwick, Elsternwick*...nem. *weichbild* = mestský areál... V keltských jazykoch sa zachovalo ako prípona na označenie príslušnosti k určitému rodu, klánu a najdeme *Ordovic, Lemovic* atď.

Sanskrit pozná tri základné variácie:

Večá = osada, osadník, sused, chalupa, dom, ale aj predmet.

Vič > *vičáte, vičáti, vivéča, vivičé, áviksat, veksyáti, -ti, vista, vestum, vičya, večáyati* = usadiť, osadiť sa, vstúpiť dnu, vojsť dnu a pod.

Vič > *vít, vičam, vidhbís* = osada, chalupa, komunita, spoločnosť, rod, klán, pleme, ľud.

V klasickom hindu jazyku *Veš* = vchod, prístup, dom, *veshtan* = okolie, ohrada, múr, obal.

V slovanských jazykoch a najmä v slovenčine, nachádzame mnohé varianty tohto ie. slova a to, ako *ves*, tak aj *vidiek*, či máme ho aj v príponách názvov lokalít, napr. Petrovec, Hlohovec, Tisovec, Uhrovec..., v srbch. Kragujevac, Obrenovac, Kumrovec, v českom Hradčany a rad ďalších.

V príbuzenstve so sans. *vič*, *vičan*, v zmysle rod, pleme, ľud, máme podobu –*čan*: *Petrovčan*, *Kulpínčan*, *Zvolenčan*..., ba zjavuje sa nám aj celkom samostatne, ako je napr. názov lokalít: *Čaňa*, *Čáňovce*, kde to predstavuje *osadu* a tu je aj východisko priezviska *Čáni* = osadník, chalupár, rodák, príbuzný...

V prípadoch, keď sa jedná o príponu na označenie príslušnosti k rodu, plemenu, ako je to v keltských jazykoch, aj my máme podobné exempláre: *Miškovic*, *Horovic*, *Pavlovič*, *Jurkovič* a pod.

Prítomnosť prípony nachádzame aj v názvoch etnických skupín, národov, ako: *Poliak*, *Slovák*, *Rusnák*, *Nemec*, *Slovinec*, *Ukrajinec*, *Albáanec*...

Táto prípona je prítomná aj v názvoch, ako: *kôrovec*, *borovica*, *makovica*, *tekvica*... či je tu aj *nohavica*, *rukavica*...

* V Maďarsku jestvuje osada *Csány*, lenže Martin Čáni sotva tam kedy aj bol. Pôvod má v Málinci. Prečítaj si „Matej Hronec – Bickoš“ – J. Čajak ml.

Z Petrovca sa priezvisko prešírilo aj do Banátu a Sriemu, ba aj do Austrálie, lenže na Slovensku, hlavne v Málinci nie je nejak frekventované. Aj v tých prípadoch, kde sa zjavuje, ide hlavne o rodiny presídlencov. Toto viem bezpečne, lebo mnohí z nich sú mi príbuzní.

Na Slovensku 168x v 77. lokalitách: V Krtíš, L. Mikuláš, Lučenec, Málinec (okr. Lučenec), ale aj okolie Bratislavy... Poslední sú pôvodom z Petrovca.

Čapanda – je tiež izolované len na katolícku časť Selenče a predstavuje ďalšiu záhadu. Zakončenie poukazuje, že jeho pôvod bude niekde na západnom Slovensku, skorej na Morave. Najskôr tu bude narážka na *čaptavú* osobu, čiže osobu s krívkymi nohami, osobu ktorá sa pohybuje nemotorne, *čaptavo*. Môžeme uvážiť aj *rozčapený*, *čaptať* = nemotorne chodiť. Vid' etym. Čapáš, Čapať, Čapkať, Čapnúť, Čaptavý a k nejakému uzáveru sa dostanete.

Aj V Pazove zaregistrovali Ďura Čapandu, ktorý sa v 1775. roku presťahoval z Orosházy, no v neskorších súpisoch sa už rodina nezjavuje.

Na Slovensku ho zachytili 6x / okr. Čadca.

Čapeľa – je pomerne frekventované, ale aj nepriehľadné priezvisko. Východisko bude niekde v *čapáš*, *cápať*, *čapkať*, *čapnúť*, *čaptavý*... ale ak si niekto myslí, že skorej tu bude maďarský pôvod, tak sa mýli. Všetky tieto slová majú slovanský pôvod. Vid' Čaptavý. V roku 1786. do Kysáča prichádza Čapeľa Adama a ako východisková osada, udáva sa Lucina (Novohrad). Po ňom, ale už v 1791. r. prichádza aj Čapeľa Jano, tiež z Luciny.

Na Dolnej zemi je ich neúrekom, ba časté je aj medzi Slovákami v Austrálii, avšak na Slovensku ich „našli“ iba 10x, hlavne v okresoch Trnava, Prešov a v Petržalke, čo poukazuje, že sú to vlastne presídlenci. Možná je aj výnimka.

J. Jančovic v knihe „Z novohradských vrchov a dolín“ na str. 48. zaoberá sa aj slovenským osídľovaním Balažských Ďarmot a spomína, že odtiaľto, v roku 1747. utieklo

niekoľko rodín, lebo práve sa zakladal Petrovec (1745) a spomína priezviská: Čapeľa, Dudáš, Spevák, Lauko, Lekár, Lipták.

Čaplovič – na Dolnej zemi je pomerne zriedkavé, no na Slovensku je častejšie. Čo mu bude východiskom, ťažko povedať. Asi predstavuje len variáciu vyššie spomenutých. Zakončenie –ič sme spomenuli pri priezvisku Čáni.

Na Slovensku 28x / Kežmarok, D. Kubín, Žilina...

Čapo – občas stretáme aj tento variant. Jeho etymológia bude rovnaká, ako pri vyššie spomenutých priezviskách. Ak prihliadneme na maď. jazyk, tak najdeme, že môže predstavovať zo slovenčiny pomadžarčenú podobu v skrátenej podobe *csapolás, csapos* = čapovanie, čapovník... no rovnako môže byť odvodené aj z nár. *čapov* = zakončenie biča, tá časť, ktorá sa nachádza tesne pred šugiarom. Býva z kože, remenca, aby vydržal nadzvukovú rýchlosť.

Do Pazovy v roku 1772. prichádza aj rodina Ferenca Čapa z Orosházy. Keďže rodina bola 9 členná, dostalo sa im 21 ³/₄ kj. pôdy.

Na Slovensku ho najdeme 97x / Nitra, Zl. Moravce, Rožňava, Trnava...

Časár – medzi ľuďom počuť maďarskú výslovnosť, *Čásár*. Rovnomenná osada sa nachádza v Maďarsku, západnejšie od Tatabányi. Po maď. Császár = cisár. Vid' Cisár. Východiskom oboch je meno rímskeho imperátora Caesara.

Na Slovensku ho zaregistrovali 17x / Topoľčany, Trebišov, Hlohovec, Nitra.

Častvan – s variantou Častvan, Častven, zaoberal sa aj Dr. J. Sirácky a skúmal pôvod jednotlivých rodín. Či dospel ku správne výsledku, neviem, ale hovoril, že Častvan má svoju etymológiu v názve osady Častá, čo je trochu západnejšie od Trnavy, kým Častven bude odvodené z názvu osady *Cesztve* v Maďarsku (blízko mesta Balassagyarmat).

V rokoch II. sv. vojny, keď sme sa zase stali súčasťou Maďarska, bol aj jeden veľmi aktívny maďarón, určitý pán Častvan (vraj bol zo Selenče, ale na to mám výhrady). Tento pán nám do novín, kalendárov atď. vypisoval nie celkom zlé články, ale voňali maďarónstvom. Svet ho neprijal. Neprijal jeho ideu o novom Uhorsku a pod.

Na Slovensku toto priezvisko nezaregistrovali.

Častven – toto je časté priezvisko a to nie len v Petrovci, ale aj v okolí. Vid' Častvan.

Na Slovensku ho zaznamenali iba 1x – Myjava.

Čech / Česko – vo Vojvodine je pomerne zriedkavé, no jeho východisko je jasné. Aspoň v prípadoch na Slovensku. Utvorené je z pomenovanie národa, či v konkrétnom prípade tu najskôr ide o osobu, rodinu, pôvodom z Česka. Vo Vojvodine, či vôbec na Dolnej zemi, toto nemusí byť vždy pravdou. V jednotlivých prípadoch môžeme mať aj krycie priezvisko, utvorené z názvu osady České Brezovo v Novohrade.

V zozname Aradáča sa spomína, že tamojší Čech prišiel z Nového Komlóša (zaniknutá slov. osada v terajšom Rumunsku), prípadne z Kovačice.

Podoba Česko sa na Slovensku nezjavuje.

Čech je pomerne frekventované v Banáte, no na Slovensku až 1419x / Prešov, Bardejov, Pezinok, Bratislava, Sp. N. Ves, Žilina...

Čeláš – toto priezvisko sme mali v Hložanoch, v 19. st. Nič podobné sa na Slovensku nezaregistrovalo, nuž domnievam sa, že v Holžanoch to chybné zapísali a že vlastne ide o priezvisko *Včelár*, ktoré zaregistrovali 37x / Galanta, Levice, Bratislava, Ilava, Brezno...

Čelovský – pomerne frekventované a to hlavne v Báčke, v Maďarsku a sporadický aj v Srieme a v Slavónsku. Najskôr bude krycím priezviskom rodiny, ktorá na Dolnú zem prišla z osady Čelovce, južnejšie od Krupiny. V matrike Kysáča sa spomínajú Čelovský Jano, ktorý prišiel z Sziráka (Novohrad), v roku 1777. Čelovský Mišo prišiel z Hrad. Vrbovok (Hont), v 1787. (neskoršie prešiel do Lalite) a Čelovský Paľo zo Sziráka (Novohrad), ktorý prišiel v 1776.

Do Pazovy, v roku 1771. z Kiskörösa prichádza rodina Ďura Čelovského.

J. Jančovic na str. 69 napočítuje rodiny, ktoré vyšli z Čeloviec: Bartók, Čelovský, Ďurkov, Opavský, Sovský, Valent.

Na Slovensku malo frekvenciu 99x / Prešov, Košice, Humenné, Trebišov, Lip. Mikuláš,, okolie Bratislavy... Mnohí z nich sú presídlenci a to, ako po I., tak aj II. sv. vojne a hlavne po občianskej vojne v bývalej Juhoslávii.

Čeman – je ďalšie, prevažne krycie priezvisko a ťažko ho je lokalizovať, lebo pravdepodobne má dve paralelné východiská. Na jednej strane nás usmerňuje na Slovensko, ku názvu zaniknutej obce Čemice (Liptovský Mikuláš) a na druhej strane najdeme aj skoro rovnomenný názov v Maďarsku, *Csemő*, v priestore medzi Ceglédom a Kecskemetom. Aj táto oblasť mala pomerne kompaktné slovenské osídlenie. Na stopu pôvodu prídete jedine tak, ak si budete robiť rodokmeň. Kysáčska matrika spomína, že rodiny Čeman Ďuro, Ferenc a Gregor prišli v rokoch 1776, a 1788. Všetci boli akože z Terian. * J. Jančovic píše, že pred rokom 1720, z Madačky do Terian prišli rodiny Juraj Filka, Juraj Pavlov. Z Dolného Tisovníka Andrej Nátoň, z Nedelišťa Juraj a Matej Čeman, ako aj Tomáš Gaško. Z Pravice Juraj Strema (Strmý). Trochu neskoršie, všetky tieto rodiny prešli do Kysáča.

Aradáčska cirkevná matrika pri priezvisku Čeman má poznámku, že rodina prišla koncom 18. storočia, z Nedelišťa (Novohrad).

Na Slovensku ho zaznamenali 211x / Lučenec, Trnava, V. Krtíš, Zvolen, Bratislava...

Čemer /)Cemerský / Csomor – na pôvod tohto priezviska sa nás pýtalo už niekoľko návštevníkov. Hlavne zo Slovenska, z čoho predpokladám, že sú to potomkovia povojnových presídlencov, lebo priezvisko je vyložene dolnozemske. Východiskom mu je *Csömör*, tesne vedľa Budapešti, či môžeme ho považovať aj za súčasť tohto mesta. Maďarské *ö* sa u nás pozmenilo v *e*, avšak na Slovensku, kde sa držia princípa napísať to v „pôvodnom“ pravopise,

vzniklo *Csomor*. Rovnako najdeme aj pôvodné *Čáni, Králik, Poničan ...* zapísané, ako *Čanji, Kraljik, Ponjičan – tu ku zmene písania došlo vo Vojvodine*.

Pravda, v slovenčine máme aj čemer = druh krvnej choroby, či v nárečí Vojvodiny, očemerit' sa = slnečný úpal, veľký smäd, dehydrácia, ochorieť z nadmierného pitia vody...

Rodina Jána Čemerského sa do Pazovy prisťahovala z Tóthgyurka, v roku 1772. Bola 9 členná, z čoho až piati chlapi, nuž dostali 21 ¾ kj. pôdy.

Na Slovensku podoba Čemer 24x / Košice, Lučenec, Trebišov..., Čemerský, nieto, ale Csomor až 266x / D. Streda, Levice, Bratislava, Nové Zámky...

Čermák – východiskom je druh vtáka, *čermák*. Vid' etym. Čermák, Červ.

Na Slovensku 723x / Bratislava, Malacky, Skalica, Sobrance, Pezinok...

Čerman – matrika Aradáča spomína, že v roku 1788. prišla aj päťčlenná rodina Andreasa Czrman. Nevieťm či to tam správne stojí, lebo na Slovensku sa vyskytuje ako *Crman*, tak aj *Čerman*. Konečne, tieto dve priezviská možno majú spoločné východisko v slove *čierne*, ktoré je všeslovanským a v príbuznosti má, ako sanskritové *kršná*, RigVeda *kířnaka*, tak aj peržské *čardeh*. * Vid' etym. Čierny.

Crman však môže vychádzať aj z nemeckého *Zimmermann* = tesár.

Na Slovensku podobu Crman zaregistrovali 50x / B. Bystrica, Senes, Bratislava... a podobu Čerman 77x / N. Zámky, Nitra, Partizánske, Bratislava, Trebišov, Žilina, Topolčany, Šaľa...

Černai – v súpise Pazovy z roka 1770. zjavuje sa aj rodina Miša Černaiho, ktorá tam prišla zo Selenče. Východisko je jasné. Niečo čierne, ku čomu sa pridalo akože maďarské zakončenie.

Na Slovensku 19x / Bánovce nad Bebravou, Piešťany, Nitra, N. Zámky, Košice, V. Krtíš...

Černák – i keď sa v ľudovej reči mieša priezvisko Čermák a Černák, predsa východiskom tohto je niečo čierne, tmavé, možno názov osady Černík (Nitrianska), kým v prípade Čermáka je to *červ*. (Vid' etym.)

Na Slovensku 1497x / Senica, B. Bystrica, Nitra, N. Zámky, Žilina...

Černík – východiskom mu je *čierne* (vid' etym.), avšak v konkrétnom prípade najskôr ide o osadu Černík, Nitrianska stolica. Tak ju ľud nazýval od nepamäti a pomadžarčené názvy sa neujímali, lebo napr. v 1773. roku to bol úradne Csornok, v 1786. Cschnok a len v 1945. roku sa vracia na pôvodné Černík. Rodiny Černík Ďura st. Černík Ďura ml. a Černík Ondriša prichádzajú z Luciny (Novohrad) do Kysáča, v 1786. a 1789. roku. Vypadá, že aj v tom čase vystaňovalci ešte udržiavali s rodinou v „krají“ nejaké kontakty, lebo ako si inak vysvetliť, že ich po rokoch nasledujú príbuzní, deti, synovia.

Na Slovensku 134x / V. Krtíš, Nitra, Čadca, Pezinok, Trnava, Žiar nad Hronom, Ilava, Sp. N. Ves...

Černý – v enkláve vo Vojvodine je veľmi zriedkavé. Skorej ho stretnete v Slavónsku, medzi tamojšími Slovákmi. V súpise Pazovy z roka 1770. sa udáva, že rodina Štefana Černého tam prišla z Petrovca. Odkiaľ prišli do Petrovca, to už nevieme a na dovažok, takéto priezvisko v Petrovci už nejstuje.

Na Slovensku 1176x / Bratislava, Hlohovec, Malacky, Žilina, Trnava, N.M. nad Váhom...

Červenák – presnejšie lokalizovanie tohto priezviska je zbytočné. Môžu tu byť skryté názvy mnohých osád, možno niekto z predkov mal červené vlasy... no východiskom je červená farba. Vid' Červený. Ináč frekventované je v Petrovci a na okolí.

Na Slovensku 529x / Rožňava, Levice, B. Bystrica, Vranov nad Topľou, Lučenec...

Červenka – spomínali sme ho pri priezvisku Bičiar. Vid'.

Na Slovensku 631x / Pezinok, Bratislava, Senica, N. Zámky, Malacky, Topoľčany, Gelnica...

Červenský – aj tu v základe máme niečo červené a platí to isté, ako pri predošlom priezvisku.

Na Slovensku ho zaregistrovali 5x / Stará Turá (okr. Trenčín) a Sp. N. Ves.

Červený – aj tu je to jasné. Východiskom je červená farba. Vid' predošlé. Rodina Ďura Červeného do Kysáča prichádza zo Samsonházy (Novohrad), v 1791. roku. Ináč je pomerne rozšírené, hlavne v Báčke, v „starších“ slovenských osadách.

Na Slovensku 634x / Žilina, Topoľčany, Pov. Bystrica, Nitra, Trenčín...

Čief – nie je nejak frekventované, ale sa zjavuje hlavne v Kysáči. Možno bude súvisieť s Čiep, ale skorej bude celkom samostatné a východiskom mu môže byť bývalá slovenská osada neďaleko Pešti, Piliscsev. Či pri názve tejto osady nejakú úlohu hrá maď. *cséve* = cievka, nositeľ tohto priezviska si musí vyšetriť sám. Keď si bude robiť rodokmeň, príde na stopu. Hlavne keď vieme, že aj na Slovensku je pomerne frekventované, takže východisko môže byť úplne inde. Vid' Ciev, Cievka. Maco Čief do Kysáča prichádza v 1784. roku, z Luciny (Novohrad).

Na Slovensku 229x / B. Bystrica, Hlohovec, Zvolen, Brezno...

Čiep – pomerne frekventované. Medzi ľuďmi sa obyčajne použije „Štiepa“. Ináč pravdepodobným východiskom bude názov osady v Maďarsku *Csép*, ktorá sa nachádza trochu južnejšie od Komárna. Čo je východiskom názvu tejto osady, môžeme len hádať. Núka sa maďarské *csepp* = kvapka, trochu... ktoré ale vychádza zo slovanského *čapovať*, *čapkať*, *čapnúť*... ale rovnako tu môže byť aj maď. *csép* = mlátiť, či východisko má v slovenskom *cep* = nástroj na mlátenie zrnovín. Tiež je tu aj osada (Maďarsko) *Csépa*, severnejšie od Csongrádu a keďže v ľudovej výslovnosti pretrvávajú podoba *Štiepa*, možné je, že práve táto osada poskytla priezvisko Čiep(a). Vid' etym. Cep.

Na Slovensku zaznamenali len jednu osobu, ž. rodu, Čiepovú vo Zvolene, kým v Trenčíne Čiepka 3x.

Čierny – východisko je jasné. Čierna farba, lenže s týmto menom je spústa osád, ako na Slovensku, tak aj v Maďarsku (Csorna), takže jedine študovaním rodokmeňu sa dostaneme ku nejakému koreňu pôvodu. Ináč je frekventovaný aj maď. variant, Fekete.

Na Slovensku 753x / D. Kubín, Martin, B. Bystrica, Žiar nad Hronom, Zvolen...

Čiesok – sme mali doložené v Hložanoch, v rokoch 1787 – 1871. Určite bude krycím priezviskom, lebo na Slovensku nezaregistrovali ani jeden prípad.

Čiliak – je akože petrovským priezviskom a doložené je aj v Kulpíne, ako aj v ďalších osadách neskoršej migrácie. Ako východisko sa nám núka západoslovenské, ale už aj zastaralé *čil*, *včil* = teraz, hneď, chvíľa, lenže aj maď. *csillag* = hviezda, avšak ako príbuzné môžeme pokladať aj *Čilik*.

Na Slovensku 67x / Zvolen, Komárno, B. Štiavnica, B. Bystrica...

Činčurák – je nepriehľadné. Vyskytuje sa v Pivnici a odtiaľ sa prešírilo aj ďalej. Na Slovensku stretáme aj *Činčura*, *Činčár* a možno aj iné podobné variácie. Možným východiskom je buď zvukomalebné *činčarara* = švitorenie vtáčka, alebo ešte skorej *Činčár* < *Cincár* = v Turecku žijúci Armén, baviaci sa hlavne malým podomovým obchodom, alebo *Cincár*, ako v Srbsku nazývajú etnických *Vlachov*, čiže poromanštených Keltov, čo v čase rímskeho zaujatia Dácie sa usadili v tejto rímskej provincii (jestvuje aj oblasť Walachia), no po stiahnutí sa Rimanov, Vlasi sa tiež posúvajú, ako pozdĺž Karpat (na sever – na Slovensko...), tak aj na juh (ku Konštantinopolu) a odtiaľ zase pozdĺž pobrežia Jadrana, zase ku Rímu, takže ešte počas R-U monarchie, otrovčeka rumunských Vlachov boli aj v Istrii.

Na Slovensku 19x / Poprad, Prešov, V. Krtíš, Lučenec...

Čipkár – ako východisko má *čipku*, čiže je to výrobca *čipiek*. Vyskytujú sa mnohé variácie, ako *Čipka*, *Čipkay*.

S priezviskom Čipkár sa stretáme v Hložanoch a to už v 1772. roku a v tabuľke súčasných priezvisk je tiež a to s frekvenciou až 20 osôb. Vyskytuje sa aj v Kulpíne a v zozname Pazovy ho tiež najdeme. Údajne Martin Čipkár do Pazovy prichádza zo Selenče a to už v 1770. roku.

Na Slovensku 30x / Sp. N. Ves, Košice, Michalovce, V. Krtíš, Stará Lubovňa, Trnava, Rožňava...

Čivra - vo Vojvodine ho stretáme už len, ako prezývku niektorých rodín (hlavne v Petrovci a Kulpíne), avšak na Slovensku ešte vždy funguje aj, ako samostatné priezvisko, ale len v podobe *Čivre*, či v pomadžarčenej podobe *Csivre*.

Kde má etymológiu? Tak určite nie v maď. jazyku, či v ugrofínskej jazykovej skupine, ale v indoeurópskej a tu toho máme na výber. Najskôr sa spamätáme na cigánske slovo *čiriklo* = vtáčik (každý), lenže aj v slovenčine máme *čiv*, *čivikať*, *čvirikať*, *čivi-čivi*, čo hneď prezrádza jeho zvukomalebný pôvod. Aby sme sa netočili dokola, hneď prejdeme ku sanskritu a tam je: *ciri* = cvrčok, čo sa v následných jazykoch mení aj v *kobyľku*, ale aj *civará-* = zdrap, handra, oblek ich asketov, či prechádza to aj ku *chir-* = prebodnúť, urobiť diery... v ang. paralela mu je *ierce* = bodat', prebodnúť, prepichnúť... preniknutie a pod. *piercing* = prebodávanie, prenikanie, ostrý plač, ostré nariekanie... to, čo „pára uši“...

V prípade tohto priezviska najskôr máme narážku na *švitorenie*, *čvirikanie*, *vtáčika* a pod. a nie na človeka v *handrách*, *zdrapoch*, *chudáka*... Neverím, žeby toto priezvisko bolo utvorené na podklade lat. *civilis* = mešťan (civilizovaný), *civis* = občan a pod. Prekážalo by v tom zopár spoluhlások, avšak môžeme uvážiť aj turecké (ie. pôvodu) *çivi* = klin, necht... a ďalšie deriváty, kde nepriamo máme sans. / cig. *čiroklo* a z tohto jeho zobák, kel, klin...takže *Čivra* / *Čivre* môže znamenať aj „klinciara“, majstra na výrobu klincov (a toto zase, v rámci našej geografickej polohy bolo zamestnaním Cigánov). Toto tur. *čivi* stretne aj v srbch. *čiviluk* = vešiak, čiže klínek na (ob)lúk.

Na Slovensku dolnozemskej podobe Čivra nezaznamenali, ale bolo tam Čivre 6x / Senec, Bratislava a Csivre (pomad'. podoba písania) 51x / D. Streda, Komárno, Bratislava, Senec...

Čížik – ako východisko má názov vtáka. Vid' etym. Čížik. *J. Jančovic píše, že osada Jača bola osídlená už koncom 17. st. a prví Slováci tam prišli z Hontianskej a Zvolenskej stolice. V ďalšej etape sťahovania sa rodina Cicková, Čížiková, Dudášová, Jašková, Kolárová, Košútová, Litavských, Mikušiková, Petriková, Polichnajová a Samporová presťahovali do Kovačice. **Pozor! To neznamená, že napr. rodina Dudášová, Kolárová, Petriková do osád v Báčke prichádzajú z Kovačice, ale tam žili hodne skorej, ako sa Kovačica založila.

Vo Vojvodine nie je nejak frekventované, no na Slovensku bolo 126x / Ružomberok, Prešov, Trnava, Nitra, Prievidza, Trenčín, Martin...

Čižmadia / Čižmadija / Čižmár – toto priezvisko poznám len z jednej vojvodinskej osady. Je najskôr pôvodne srbsko-turecké, s nárečovou „príchuťou“ (čo je už zastaralý turcizmus), alebo rýdze turecké. Je to vlastne *čižmár*. Kysáčska matrika spomína, že v 1776. prišiel Čižmadia Jánoš a ako poslednú osadu udáva Šimon (asi Sümeg), avšak o stolici vieme už menej. Niektorí tam dopísali Železná, čo bude najskôr Zala, takže v niektorých písomných pamiatkach sa táto rodina spomína, ako pôvodne maďarská, ktorá slúžila u Černojevičovcov vo Futoku. Vid' Čižma.

Čižmadia sa spomína aj v Pazove, kde stojí, že rodina Štefana Čižmadiu sa prisťahovala z Kiskörösa, v roku 1771. V ďalších súpisoch sa táto rodina už nespomína.

Na Slovensku 8x / Bratislava, Košice, Michalovce, Trebišov.

Podobu Csizmadia (podľa maď. pravopisu), na Slovensku zaznamenali 212x / Komárno, Šaľa, N. Zámky, Revúca, D. Streda, Levoča...

Členek – vid' etym. Členok.

Na Slovensku ho nieto. Bude asi českého pôvodu.

Čmelík – vid' etym. Čmelík. Rodina Jána Čmelíka do Pazovy prichádza z Orosháhy, v roku 1776. Rodina sa tu rozmnožila, takže dnes je pomerne početná. Jeden člen rodu, *Janko Čmelík* sa stal aj národným hrdinom Juhoslávie. Iný člen zase žije v Austrálii.

Na Slovensku 45x / Nitra, Čadca, Žilina, Malacky, Senica, Ilava, Prešov...

Čobrda – vyskytuje sa hlavne v Pivnici a pravda, aj na Slovensku. Etym. nie je jasná. Najskôr bude súvisieť s *brdo* = skalistý kopec, alebo *brdo* = časť krosien, takže núka sa nám aj význam výrobcu bŕd (na krosná, tkanie látky...), ako aj časť. *čoby...*, ale aj názov osady v okrese Zvolen, *Čabradský Vrbovok*, či názov neďalekého hradu *Čabrad'*, avšak je celkom možné, že východiskom bude aj niečo cele iné.

Na Slovensku 39x / Senica, Myjava, Martin...

Čogľa – ako priezvisko máme doložené v Hložanoch, v dobe 1787 – 1871. V novších matrikách sa už nezjavuje. Na Slovensku ho vôbec nezachytili.

Čonka – dnes už vo Vojvodine asi zaniklo, no medzi zakladateľmi slovenských Hložian, spomína sa aj toto priezvisko. Škoda, ale neviem presne, ako sa písalo, či *Čonka*, alebo *Csonka*. V každom prípade, východisko má v maď. *csónak* = člnok, čln, ale koncovka mu je už v duchu slovenčiny. Vid' et. Čln. Druhým možným východiskom môže byť aj maď. *csenkít* = (o)kyptiť, (z)mrzačiť, čiže bol by to *okypťený, zmrzačený* človek (možno bez ruky, nohy...).

Na Slovensku sa Čonka vyskytuje 2363x / Levoča, Poprad, Kežmarok, Lip. Mikuláš... a Csonka 406x / Komárno, R. Sobota, Bratislava, Revúca, Lučenec...

Čontoš – pri zakladaní Pazovy, prichádza tam aj rodina Jána Čontoša (1770) a ako „pôvodná“ osada, udáva sa Selenča. Bola to trojčlenná rodina (mali dcéru) a dostali 14 ½ kj. zeme. V Pazove sa im narodili ďalšie deti: Andrej a Ján.

Same priezvisko má maďarský pôvod. V maď. *csont* = kosť, či v duchu slovenčiny by to bol Košťal'.

Na Slovensku 85x / Košice, Komárno, Stropkov, Galanta, Lučenec, Prešov, Sp. N. Ves...

Čorba – upomína nás na orientálny názov pre polievku (vid' etym. Čorba), avšak s polievkou nema nič spoločného. Skorej tu figuruje maď. *csorba* = štrba, štrbina a na dovažok, v procese pomadžarčovania, aj osada Štrba (Liptov) bola premenovaná na *Csorba*. Ako priezvisko, vyskytuje sa aj na Slovensku.

Na Slovensku Čorba 397x / Košice, Vranov nad Topľou, Prešov, Svidník, Sabinov...

Čordáš – u nás nie veľmi frekventované. Etym. má maďarskú a pravdepodobne tu figuruje *csör* = zobák.

Na Slovensku 44x / Levice, Martin, Prešov, Poltár, Sp. N. Ves, Svidník, B. Bystrica, Lučenec...

Čriepok – v cirkevnej matrike Aradáča najdeme aj meno Martinus Csrepok, ktorý tam prišiel v 1788. a to priamo z Horného Tisovníka. Túto podobu priezviska na Slovensku nezaregistrovali, ako ani Črepok, avšak Čriepok sa zjavilo 14x / *Lučenec, Košice, Nitra, Detva, V. Krtíš a Zvolen*, takže aj v tomto prípade to bude najskôr *Čriepok*.

Čriepok predstavuje demin. slova *črep* = kúsok, časť, úlomok rozbitej veci... (vid' et. Črep) čo je indoeurópske slovo a najdeme ho zastúpené v rade jazykov, ako aj v sanskrite.

Čuha – veľmi frekventované. Význam mu je *čuha* = kabanica, plachta... Vid' etym. Čuha. Máme ho zachytené v Hložanoch a v Petrovci. Vlastne tu ide o jeden a ten istý rod, ktorého členovia z časti prešli aj do Sriemu, brali účasť pri zakladaní osady Luba... a odtiaľ časť prešla do Petrovca.

Na Slovensku 64x / Prešov, Košice, B. Bystrica, D. Kubín, Bardejov...

Čuchra – málo frekventované. Východiskom mu je *čechrať*. Vid' etym.

V tejto podobe na Slovensku nie je. Tam jestvuje podoba Čuchran a to až 216x / Prešov, Michalovce, Sp. N. Ves, Rožňava...

Čúry – pri osídľovaní Bardánu zjavuje sa nám aj toto priezvisko. V roku 1786. prichádza tam Ondrej Čúry s rodinou (manželka Anna Pecníková), syn Michal (1) a už v Bardáni sa im narodila dcéra Anna, lenže medzičasom syn umrel. V 1788. rodina sa vracia do M. Kéreša.

Z M. Kéreša, v máji 1786. prichádza Štefan Čúry s manželkou Zuzanou Filipovskou a deťmi Zuzana (6), Ján (5) a Martin (2), ako aj Štefanov brat Michal Čúry. Na Bardáni, v roku 1788. umreli synovia Ján a Martin, takže Štefan s rodinou uteká do Vadkertu.

Priezvisko Čúry na Slovensku nezaregistrovali a z hľadiska slovenského jazyka ťažko, že ho aj vysvetlíme. Pôvod mu bude najskôr v maďarčine, niekde pri slove *csűr-(cavar)* = vykrúcať, prekrúcať, *csurom(víz)* = úplne mokrý, zmoknutý...

Čús – pomerne frekventované, ale nepriehľadné. Najskôr tu ide o maď. slovo pre hájnika = *csősz (slovanský čuvár)*. Na Slovensku, hlavne na juhu stredného Slovenska, môžeme stretnúť *Csuži*, ale aj iné podoby písania. Nemôžeme ignorovať ani názov už zaniknutej osady v Komárňanskej župe, Čúz (Csúsz).

Na Slovensku zachytili len jeden prípad, v osade Dlhé nad Cirochou, okr. Snina.

Čuvár(i) / Čovár / Čuvarský – nie veľmi frekventované. Východiskom mu je názov osady v Maďarsku, *Csővár (Čuvár / Csúvár)*, ktorá leží východne od Vác(ova).

V 1771. z M. Kéreša, do Pazovy prichádza rodina Jakuba Čuvarského, avšak v súpise z roka 1776 sa už uvádza, že rodina opustila Pazovu a na ich mieste je zapísaný Andrej Poljevka.

V Aradáči, pri priezvisku *Csuvary* (*Čuváry*) je poznámka, že prišli v máji 1787. z Malého Kéreša.

Na Slovensku nezaregistrovali ani jeden prípad.

Čvila – toto priezvisko zachytáva matrika hložianskej cirkvi v čase 1787 – 1871. V neskorších vstupoch sa už nezjavuje. Nezaregistrovali ho ani na Slovensku. Predpokladám, že Čvila bude len drsnejšia podoba odvodená z názvu spevavého sťahovavého vtáka *čvíkota* (*Turdus pilaris*) a takéto priezvisko na Slovensku zaznamenali, ale len jedenraz, v obci Sliače, okr. Ružomberok.